

รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

กิจกรรมการสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม และการอบรมเชิงปฏิบัติ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม :
การสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม
ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม ๒๕๖๖
ณ จังหวัดนครสวรรค์

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนำ

รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนงานที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและสร้างความเป็นระบบขั้นต้นในการดำเนินงาน การกำหนดภารกิจให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไป

กิจกรรมการสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม และการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม : การสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดนครสวรรค์ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เห็นความสำคัญในการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถพัฒนาเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกทางวัฒนธรรมเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ และความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของชุมชน และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ชุมชนอื่นต่อไป

จากผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมดังกล่าว จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คณะผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่บุคลากร นักเรียนและนักศึกษา ตลอดจนผู้ที่สนใจ สามารถค้นคว้าข้อมูลนำผลการดำเนินงานของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เกิดเป็นแนวทางและนำไปต่อยอดพัฒนาให้เกิดงานบูรณาการในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไปได้อีกในอนาคต

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้จัดทำ

แผนปฏิบัติการโครงการ

ประเภทเงิน (✓) งบประมาณแผ่นดิน () บ.กศ. () อื่นๆ
ชื่อโครงการ โครงการเสริมสร้างคุณค่าและรักษาท้องถิ่น เพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และอัจฉริยะภาพด้านดนตรี
กิจกรรม การสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม และการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม : การสร้างสรรค์มูลค่าผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม
หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๑. ชื่อโครงการ โครงการเสริมสร้างคุณค่าและรักษาท้องถิ่น เพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และอัจฉริยะภาพด้านดนตรี

๒. หลักการและเหตุผล

ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และได้คำนึงถึงความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ให้ทราบถึงคุณค่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนวิถีชีวิต การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และองค์ประกอบต่าง ๆ ในสังคมเกิดการรวมกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมของชุมชน ด้วยความสามัคคีร่วมกันคิดร่วมกันตัดสินใจร่วมกันสร้าง โดยต่อยอดจากต้นทุนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชุมชน นำมาพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ หรือการบริการ หรือการแสดงออกทางวัฒนธรรมในรูปแบบใหม่ ทำให้เกิดประโยชน์และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดรายได้ต่อประชาชนชุมชนและท้องถิ่น

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เห็นความสำคัญในการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถพัฒนาเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกทางวัฒนธรรมเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ และความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ และวิถีชีวิตของชุมชน และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ชุมชนอื่นต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อออกแบบ และ พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าทางทางศิลปวัฒนธรรม
- ๓.๒ เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ และส่งเสริมการเพิ่มขึ้นของรายได้

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ เชิงปริมาณ
 - ๑) ผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม ๒ ต้นแบบ จำนวน ๑๐๐ ชิ้น
- ๔.๒ เชิงคุณภาพ
 - ๑) ได้องค์ความรู้และทักษะด้านศิลปวัฒนธรรมผ่านการฝึกปฏิบัติจริง

๒) ชุมชนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มาต่อยอดและทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

๓) ผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม สามารถสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัย

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

กุมภาพันธ์ – มีนาคม ๒๕๖๖

๖. สถานที่ดำเนินงาน

จังหวัดนครสวรรค์

๗. แผนงบประมาณ

เงินงบประมาณแผ่นดิน รหัส ๑๐๓๑๐๑๒๗๐๑๔๔ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

รายการ	รวม (บาท)
ค่าใช้จ่าย	
- ค่าจ้างทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรม (ประกอบด้วย ค่าออกแบบ ค่าขึ้นต้นแบบ จำนวน ๒ ต้นแบบ)	๕๐,๐๐๐.-
รวม (ห้าหมื่นบาทถ้วน)	๕๐,๐๐๐.-

*** ขอถัวเฉลี่ยจ่าย ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของวงเงินงบประมาณในกิจกรรม

๘. ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ
๑	การวางแผนดำเนินโครงการ/รวบรวมข้อมูล	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๒	การระดมความคิดเห็น	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๓	การจัดหาวัสดุอุปกรณ์	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
๔	การออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์	มีนาคม ๒๕๖๖
๕	การผลิตผลิตภัณฑ์	มีนาคม ๒๕๖๖
๖	การสรุปองค์ความรู้ในการสร้างผลิตภัณฑ์	มีนาคม ๒๕๖๖

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คนในชุมชนและท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้และส่งเสริมการเพิ่มขึ้นของรายได้

๑๐. การประเมินผลโครงการ

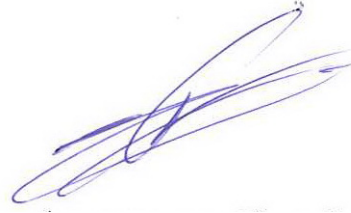
รูปเล่มรายงานสรุปผลการจัดโครงการ

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

รองศาสตราจารย์พรชประเวศ อชิโนบุญวัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๑๓. ผู้เสนอโครงการ/ผู้รับผิดชอบ

ลงชื่อ

(รองศาสตราจารย์พรชประเวศ อชิโนบุญวัฒน์)
รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๑๔. ความเห็นผู้บริหาร

.....
.....

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุนจิตา นาคภพ)
รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๑๕. ผู้อนุมัติโครงการ

อนุมัติ ไม่อนุมัติ

เนื่องจาก.....

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรพร พรหมมาศ)
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผลิตภัณฑ์ยาตมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านพนาสวรรค์

ประชากรส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจังหวัดสุพรรณบุรี มาสร้างบ้านบ้านเรือน และประกอบอาชีพเช่นเกษตรกรรม ทัศนกรรมทอเสื่อหรือทอผ้า การแปรรูปทางการเกษตร และสมุนไพร เป็นอาชีพเสริมรายได้

ลวดลายที่ใช้ในบรรจุภัณฑ์ เป็นวัฒนธรรมทวารวดีที่เราเรียกกันนอกจากลักษณะหน้าตาของบ้านเมืองแล้ว ลักษณะหนึ่งคือเรื่องของศาสนาและความเชื่อลวดลายของทวารวดีที่มาจากความเชื่อเรื่องโขดกลาง ซึ่งเป็นของคู่กับมนุษย์อยู่แล้วเพราะอยากมั่งมีศรีสุข และพิทักษ์รักษากันในทุกยุคทุกสมัย ดังนั้นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องโขดกลางเรายังพบในปัจจุบัน

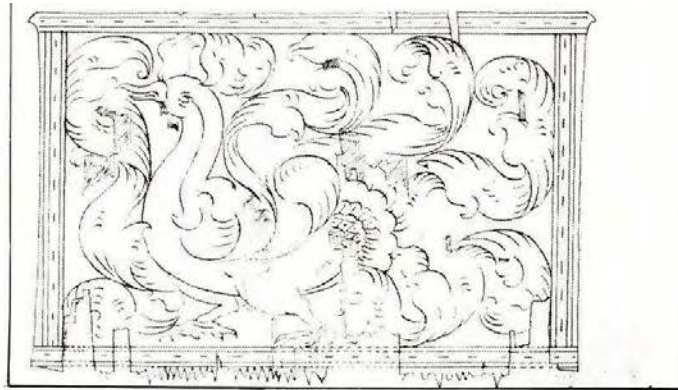
ในอดีตสมัยทวารวดีก็พบร่องรอยอันนี้เป็นเครื่องรางที่ ที่ เป็นความเชื่อท้องถิ่นจริง ๆ แล้วน่าจะเป็นความเชื่อของผู้คนจะมีอยู่ ๓ เรื่อง คือ

๑. เรื่องการสะเดาะเคราะห์

๒. พิทักษ์รักษาที่สามารถให้คุณประโยชน์

๓. ความเชื่อเกี่ยวกับโขดกลางความมั่งมีศรีสุขจะมีเป็นลักษณะความเชื่อที่ร่วมกันของมนุษย์หลาย ๆ ภูมิภาค และคนในสมัยทวารวดีจากโบราณวัตถุที่เราพบพบบอกได้ว่าคงมีความเชื่อทำนองแบบนี้เหมือนกัน โดยเราพบเป็น แผ่นดินเผา หรือบนเครื่องปั้นดินเผา ไหบรรจุเงิน ทอง สมบัติทั้งหลาย เครื่องใช้ประกอบพิธีมงคลต่างๆ

ลวดลายที่ใช้ในการออกแบบเป็นลายในระยะเวลาที่ ๒ สมัยได้รับอิทธิพลอินเดียตอนแรก เห็นได้โบราณวัตถุเครื่องปั้นดินเผา งามช่างมีลวดลายสลักอย่างงดงามเป็นรูปม้า ๒ ตัว หงส์มีขนเป็นลายคล้ายดอกไม้อย่างวิจิตร และสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาอยู่เป็นแถว เป็นแบบอมราวดี ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าศาสนาพุทธเป็นที่รู้จักในประเทศไทยเกือบ ๒๐๐๐ ปีมาแล้ว

เกี่ยวข้องกับไร่กับชุมชนบ้านบ้านพนาสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เนื่องจากประชากรบ้านพนาสวรรค์เป็นชนชาติพันธุ์ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ถิ่นอีสาน) มีวัฒนธรรมประเพณีที่นับถือพระพุทธศาสนา เห็นได้จากประเพณีทำบุญหล่อเทียนพรรษา ที่วัดบ้านพนาสวรรค์

จึงนำเอาลวดลายทางพระพุทธศาสนาในสมัยทราวดีมาใช้ซึ่งมีความเชื่อที่ร่วมกันของหลาย ๆ ภูมิภาค เห็นได้จากโบราณวัตถุที่ถูกค้นพบมาใช้ในการออกแบบ และประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรทางด้านสุขภาพที่ใช้ในการบรรเทาอาการวิงเวียน จึงนำความเชื่อของลวดลายมาใช้ผสมผสานลงในผลิตภัณฑ์ยาต้ม

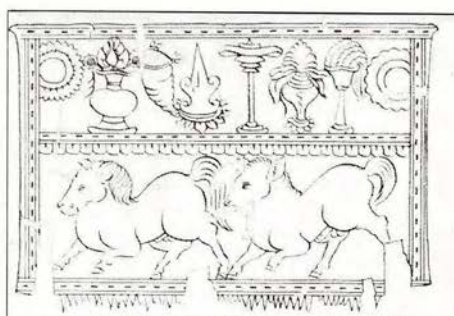
รายละเอียด	ผลิตภัณฑ์เดิม	ผลิตภัณฑ์ใหม่
		
ด้านรูปแบบลวดลายกราฟิก	รูปภาพ และสีสันทันที่แสดงถึงสมุนไพรที่อยู่ในยาต้ม	ลวดลายทางวัฒนธรรมที่มีความเชื่อในพิธีกรรมรักษาทางด้านสุขภาพดีขึ้น
รูปแบบขนาด	พกพาใส่กระเป๋ากี้อ	พกพาใส่กระเป๋ากางเกง และกระโปรง
วัตถุดิบ	สมุนไพรไทย ๑ กิโลกรัม ประกอบด้วย ดอกมะลิ กานพลู ผิวมะกรูด เมล็ดพริกไทยดำ ดอกบ๊วย ใบยาสูบ พิมเสนน้ำ เมลทอล การบูร หัวน้ำหอมมินต์ น้ำมันยูคาลิปตัส บรรจุได้ ๕๐ ขวด	สมุนไพรไทย ๑ กิโลกรัม ประกอบด้วย ดอกมะลิ กานพลู ผิวมะกรูด เมล็ดพริกไทยดำ ดอกบ๊วย ใบยาสูบ พิมเสนน้ำ เมลทอล การบูร หัวน้ำหอมมินต์ น้ำมันยูคาลิปตัส บรรจุได้ ๒๐๐ ขวด
เฉลี่ยต้นทุน	สมุนไพรไทยยาต้ม ๑ กิโลกรัม ราคา ๘๐๐ บาท ขวดแก้ว ขวดละ ๑๐ บาท เฉลี่ยต่อ ๑ ขวด ราคา ๒๖ บาท รวมการทำยาต้มสมุนไพรต่อ ๑ กิโลกรัม เท่ากับ ๑๓๐๐ บาท	สมุนไพรไทยยาต้ม ๑ กิโลกรัม ราคา ๘๐๐ บาท ขวดพลาสติก ขวดละ ๔ บาท เฉลี่ยต่อ ๑ ขวด ราคา ๘ บาท รวมการทำยาต้มสมุนไพรต่อ ๑ กิโลกรัม เท่ากับ ๑๖๐๐ บาท
ราคาขาย	๔๕ บาทต่อขวด	๒๐ บาทต่อขวด
กำไร	๙๕๐ บาทต่อ ๑ กิโลกรัม	๒๔๐๐ บาทต่อ ๑ กิโลกรัม
การจัดจำหน่าย	๓๐๐ ขวดต่อเดือน	๑๐๐๐ ขวดต่อเดือน

หมายเหตุ จำนวนขนาดบรรจุของยาต้มสมุนไพรพบว่าขนาดใหญ่มีการซื้อซ้ำน้อยกว่าขนาดเล็ก ยาต้มขนาดเล็กสามารถพกพาได้สะดวกและทำการหยิบดมมากกว่าขนาดใหญ่

กระเป๋าผ้านำโชค

ลวดลายที่ใช้ในการออกแบบเป็นลายในระยะที่ ๒ สมัยได้รับอิทธิพลอินเดียตอนแรก เห็นได้ โบราณวัตถุเครื่องปั้นดินเผา งานช่างมีลวดลายสลักอย่างงดงามเป็นรูปม้า ๒ ตัว หงส์มีขนเป็นลายคล้าย ดอกไม้อย่างวิจิตร และสัญลักษณ์ทางพุทธศาสนาอยู่เป็นแถว เป็นแบบอมราวดี

ม้า ความเชื่อเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่โบราณยังคงอยู่ในใจชาวไทยหรือแม้กระทั่งชาวจีนที่เชื่อเรื่องสัตว์ ในตำนานที่จะนำพาโชคลาภเสริมสิริมงคลเสริมบารมีให้กับบุคคลคนนั้น ตามความเชื่อแล้วม้าเป็นสัตว์ที่ เปี่ยมไปด้วยพลังและยังเป็นสัญลักษณ์ของขุนนางชนชั้นสูง และเป็นสัญลักษณ์ของความรวดเร็ว ว่องไว ซึ่ง จะส่งผลในเรื่องของการประสบความสำเร็จ เหมือนที่ใครหลายคนเคยได้ยินว่า ม้าเร็ว หรือม้ามงคลควร เป็นม้าที่กำลังวิ่งหรือกระโจนทะยาน

จากความเชื่อที่กล่าวมาด้านต้นจึงนำมาใช้ในการออกแบบกระเป๋าผ้า นำโชค โดยใช้สีน้ำตาลที่มาจาก เครื่องปั้นดินเผา และใช้วัสดุถุงกระสอบกันน้ำเพื่อให้ความคงทน และเป็นการลดโลกร้อนเมื่อใช้เป็น กระเป๋าใส่สิ่งของแทนถุงพลาสติก เพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำสิ่งของต่าง